

LOMCEren aurrean, zer lortu du eta zer ez Jaurlaritzaren curriculumak?

Eusko Jaurlaritzak EAerako aurkezturiko curriculumak datorren ikasturtean jarriko dute martxan Lehen Hezkuntzan, eta 2016-2017an Bigarren Hezkuntzan. Zer jasotzen du curriculumak eta nola ezarriko dute eskoletan? Zein gestio eta autonomia maila ematen die ikastetxeei? Hurrengo urteetan LOMCE kentzen badute, bere horretan mantenduko al da Jaurlaritzaren curriculumak? Zein eztabaida azaleratu du prestatzen ari diren Euskal Eskolaren Legeak?

| MIKEL GARCIA IDIAKEZ |

Argazkia: Dani Blanco

LOMCE LEGEARI aurre egiteko jaio zen Heziberri 2020, Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza Sailak bultzatuta. Espainiako legearen aurrean, hezkuntza proiektu propioa garatu dutela eta arloko eragileen lankidetzak eta adostasuna handia izan dela esan digute Hezkuntza Sailak. Prozesuan parte hartu baino, Jaurlaritzak aurkezturikoaren gainean eztabaidatu dutela kexatu dira ordea hainbat eragile eta sindikatu –ikasleen ordezkariak ez dela egon ere kritikatu dute ikasleek–, eta salatu dute LOMCEren ildo ugari bere egiten dutela Heziberri.

Ikastetxeen gestio ereduak, autonomia eta finantzazioa, marko pedagogikoa eta landuko diren eduki curricularrak zehaztu dituzte dagoeneko Heziberri, eta bigarren urratsa ere eman dute: dekretuetan jaso da guztia.

Dena prest dago beraz hurrengo urtetik aurrera eskoletan dekretuok aplikatu daitezkeen. Hirugarren urratsari ekingo diote ondoren: Heziberriren barruan garatuko den Euskal Eskolaren Legea, dagoeneko txinpartak piztu dituen. Baina goazen pausoz pauso.

Ikastetxeen gestioa eta autonomia

Kudeaketarako boterea zuzendariarengana kontzentratzen du LOMCEk, hezkuntza komunitatearen eta Eskola Kontseiluaren eragiteko ahalmena kontsulta mailara zokoratuz. Eusko Jaurlaritzak Espainiako Gobernuarekin egindako hitzarmenari esker, ordea, Eskola Kontseiluak gaur egun dituen eskumenak mantenduko ditu EAEn eta hala jaso du Heziberri.

Autonomia ere aitortzen die Heziberri ikastetxeei, baina horretarako, bere proiektua aurkeztu beharko du eskolak, eta administrazioaren esku egongo da berau ebaluatu eta baimentzea, errendimendu adierazleak erabiliz. “Autonomia positibotzat hartuko genuke, kudeaketa eskumen horiek (langileena, finantzarioa, baliabideena...) modu bateratuan ulertuko balira, eta ez proiektu jakinen ordainsari gisa, zentro bakan batzuetarako, abiadura ezberdineko ikastetxeak sortzeko arriskua baitago”, uste du Iñigo Salaberriak, eskola publiko

“Finantzazioa ikastetxeak duen proiektuaren eta lortutako helburuen arabera banatzea ez da autonomia ematea, tranpati jokatzeko da”

Ana Perez, STEILAS

koko Haur eta Lehen Hezkuntzako zuzendariak biltzen dituen Sarean elkarteko kideak. “Helburu berdinerari iristeko zailtasun eta behar handiagoak dituztenei baliabide gehiago eman beharrean, baliabideak eta finantzazioa ikastetxearen proiektuaren eta

ikastetxeak lortutako helburuen arabera banatzea ez da autonomia ematea, tranpati jokatzeko da”, dio STEILAS sindikatuko Ana Perezek.

Hezkuntzan zerbitzu publikoa bai ikastetxe publikoek bai kontzertatuek eskaintzen dutela dio Heziberri, eta hori kritikatu du EHIGE gurasoen elkarteko Lurdes Imazek, hezkuntza sistemaren lehentasuna eskola publikoari aitortu beharko liokeela iritzita. “Dekretuek ez dute planteatzen sare guztien ardura partekatua eta ikasleen zonaldekako banaketa ekitatiboa, ezaugarri, premia eta jatorri desberdineko ikasleei erantzun egokia eman ahal izateko”. Ondorioz, bai hizkuntzari dagokionez, bai beharretan, aniztasunean eta maila sozio-ekonomikoan, sarri ikastetxe publikoak ghetto bihurtzen direla salatu dute.

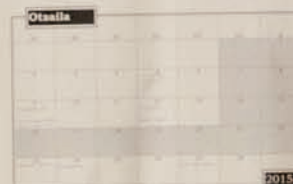
Marko pedagogikon

LOMCE

Dezkuntzaren Legear

Deziberru

Curriculuma

Curriculumaren zati bat, LOMCEk baldintzatu

“Curriculumaren eginkizuna da bizitzarako oinarritzko diren konpetentziak eskuratzen laguntzea. Eta pertsonaren garapen integralaz gain, sozialki batzen gaituena egituratzea eta elkarbizitzaren oinarriak finkatzea”, azaldu digu Heziberriren gidaritzan aritu den kideak. Horretarako, esan digu, Euskal Curriculum eta Euskal Herrirako Curriculum hartu dituzte iturri nagusi gisa, edo hobe esanda, curriculum horien bien uztarketa den EAEko 2007ko curriculum dekretu ofiziala (ikusi ondoko orriko koadroa). Konpetentzia edo gaitasun oinarritzkoak eta zeharkakoak txertatu dizkiote, hala nola arazoei aurre egiteko gaitasuna, komunikatzekoa, ikasten eta pentsatzen ikasketoa, elkarbizitzarako konpetentzia edota ekimenerako eta ekiteko espiritua –azken hau, hezkuntzaren filosofiarekin baino, enpresa munduaren eta merkatuaren ikuspegiarekin lotuegi dagoela iritzi dio STEILASEk–. Ikasgaietan, matematikak eta hizkuntzek (euskara, gaztelania, atzerriko hizkuntza) hartzen dituzte ordu gehien nabarmen, eta horiek dute lehentasuna ikasturtea gainditzeko.

LOMCE legeak curriculum eta zein neurritan baldintzatu duen galdetuta, egileek diote funtsa ez dagoela baldintzatuta: “Hezkuntza eredu, zer nolako ikasleak hezi nahi ditugun, ez da urrutitik ere LOMCERena, gurea baizik. Eta hori da gakoa. Zehaztu dugu zein motatako etxea eraiki nahi dugun, zeintzuen artean (gure irakasleak dira) eta zein materialarekin:

Ebaluazio diagnostiko eta kanpo-ebaluazioek ezinezona sortu dute. “Ikastetxeko jarduna azterketa horietara moldatzen joango delakoan gaude, lorpen maila handiena eskuratu aldera, eta horrek urteetan egindako bilakaera metodologiko pedagogikoa kaltetuko luke”, dio Iñigo Salaberria irakasle eta Sarean elkarteak kideak.

azken hori baldintzatu nahi dute, baina guk nolabait saihestu egin dugu”. Eta egia da punturen batean aurre egin diola Heziberrik Espainiako legeari: LOMCERen arabera, adibidez, gazteek 14 urterekin erabaki behar dute unibertsitatearen eta Lanbide Heziketaren artean, eta hortik aurrera bide bereziak egingo dituzte ikasleek, baina EAEn curriculum bera jarraituko dute denek (Espainian baino ikasgai gehiago emango dituzte orotara), erabakia 16 urtera arte atzeratu ahal izateko.

Aldiz, LOMCERen hainbat agindu barneratu ditu Heziberrik, eta hala azpimarratu dute Sarean, Ikasle Abertzaleak, EHIGE, BIHE, LAB, ELA eta STEILASEk, besteak beste. “Puntu askotan ‘indarrean dagoen legea’ aipatzen da, lege horrek markaturiko lorpen adierazleak bete beharko direla adieraziz, eta indarrean dagoen legea LOMCE da, beraz...”, gogoratu du Ana Perezek.

Lehen Hezkuntzako 3. eta 6. mailan LOMCEk ezarritako kanpo-ebaluazio edo errebalidak, EAEn ebaluazio diagnostikoak izango direla jaso du Heziberrik, eta hortaz hasiera batean ez lukete ondorio akademikorik izan beharko, baina Lehen Hezkuntzako zuzendarien kezka nagusia da hala ere: “Ikastetxeetako jarduna azterketa horietara moldatzen joango delakoan gaude –dio Iñigo Salaberriak–, lorpen maila handiena eskuratu aldera, eta horrek urteetan esfortzu handiz egindako bilakaera metodologiko pedagogikoa kaltetuko luke”. Ebaluazio diagnostikoa izan arren, irakasleek euren aurreikusten badute frogak horiek Lehen

“Hezkuntza eredu, nolako ikasleak hezi nahi ditugun, ez da LOMCERena urrutitik ere, gurea baizik. Eta hori da gakoa”

Heziberriren gidaritzan lantaldea

Denei euskararen ezagutza maila bera eskatu beharrean, ikastetxearen inguru sozialaren arabera egiteak ghettoak sor ditzakeela salatu dute

Aurrekariak ugari curriculumetan

Soraluzen eta Orion, herrirako hezkuntza proiektuak

Euskal Curriculumari oriotarren ikuspegia txertatu asmoz, lehenengo fasea amaitu du Orioko Curriculumuma Sortzen taldeak: arlo anitzetako herri eragileekin bildu, hitz egin eta haien ekarpenak jaso dituzte. Udalak, kirol eta kultur esparruko jendeak, herriko ikastetxeek, talde feministak, gaztetxeak, aisialdi taldeak, musika eskolak, natur taldeak, dantza taldeak... hartu dute parte. Bildutako informazioarekin, herriko bi ikastetxetan Orioko Curriculumuma taxutzea dute helburu.

Soraluze biziberritzeko oinarriak jarri nahi dituen ekimena da Alkarrerekin Soraluze Eginez. Prozesu herritar horren baitan, Herriko Hezkuntza Proiektua abiatu dute, “herri-tik herrirako egindako hezkuntza proiektua”, Arantza Mata Egiguren Soraluzeko herri ikastetxeko zuzendariaren hitzetan. Hezkuntza Mahaia izeneko asanbladetan, herriko bizilagun, eragile eta elkarteak ari dira parte hartzen, eta bilerak egiten ari dira talde jakinekin (ikasleak, irakasleak, gurasoak, hezitzaileak, aisialdi taldeak, atzerritarrak...). Hartu-eman horietatik guztietatik proiektua garatu, herritarrekin emaitzaren inguruko eztabaida saio irekia antolatu eta apirila bukaerarako txostena publiko egitea da asmoa.

Euskal Curriculumuma eta Euskal Herrirako Curriculumuma, proiektu nazionalak

1996an, Ikastolen III. Batzar Nazionalan erein zen Euskal Curriculumaren hazia, Xabier Garagorri Ikastolen Konfederazioko aholkulariaren zuzendaritzapean –Heziberriren gidaritza taldean ere aritu da Garagorri–. Sortzen Ikasbatuaz eta Udalbiltza batu ziren ondoren egitaspora, eta aditu ugariaren laguntzaz, ikasleak “Euskal Herriaz eta munduaz ezagutu beharrekoa, egiten jakin behar duena eta izan behar dituen baloreak” zedarritu zituzten. 2005ean aurkeztu zuten emaitza: Derrigorrezko Eskolaldirako Euskal Curriculumuma, besteak beste Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza Sailak eta Kristau Eskolek ere babestua. Sarean, BIHE eta EHIGE eskola publikoko eragileek, ordea, beste proposamen bat aurkeztu zuten: Euskal Herrirako Curriculumuma. “Ikuspegi sozialagoa duen curriculumuma osatu genuen, sozio-kritikoagoa, erlijioari adibidez ez diogu aipamenik egiten”, dio EHIGEko Lurdes Imazek. Bi curriculumumen uztartetatik jaio zen EAErako Oinarrizko Hezkuntzaren Curriculumuma, 2007an dekretu bidez onartua eta gaur arte indarrean izan dena.

Antzuolako eskolak curriculum propioa

1981ean herriko ikastola eta ikastetxe publikoa batu zirenetik, eskola bakarra du Antzuolak, “herriaren barne-kohesiorako eta eskolarentzako onuragarri”. Curriculumuma ulertzeko modu propioa daukatela diote, curriculum irekia, partaide guztien ahots, ideia eta egiteko moduak aintzat hartzen dituen. Ikastetxearen hezkuntza proiektuaren oinarri dira ikaslearen dimentsio intelektuala, emozionala eta harremanezkoa; mundua eta norbere burua ulertzeko lagungarri izango den ezaguera eta kultura irakastea; eta aniztasunari eta ikasle guztien ideiei garrantzia ematen dien giroa. Proiektua garatzeko autonomia nola lortzen da? “Borrokatuz”, erantzun digu Axun Mujika irakasleak: “Taldearen egonkortasunak garrantzi handia dauka, dudarik gabe, eta garrantzitsua da familien inplikazioa, hori lortu ahal izateko. Partaide bakoitzaren eta guztien konpromisoa, gogoia, emozioa, jakin-mina... ezinbesteko osagaiak dira. Gauzak beste modu batean egitera ausartzen garenean, aurkikuntza asko egiten ditugu, emozioz betetako aurkikuntzak. Bide horretan jarriz gero, ez dago atzerabuelarik. Horrek indarra ematen digu proiektua defendatzeko, gure lan egiteko modua argudiatzeko”.

Hezkuntzako ikasketa prozesua baldintzatuko dutela, irudikatu zein izango den Derrigorrezko Bigarren Hezkuntza bukaeran Batxilergora igaro ahal izateko ikasleek gainditu beharko duten kanpo-ebaluazioaren eragina. Izan ere, irizpide eta eduki jakin batzuk neurtuko dituen –eta kanpotik prestatuko den– makro-azterketa gainditzeko betebeharrak jasotzen du Heziberrik, LOMCEk aipatzen duen “errealizazio” hitza saihestu arren. Derrigorrezko ebaluaketan maila emateko eduki horiek irakasteak tarterik utziko al du bestelakoak lantzeko? Gogora dezagun selektibitateak esaterako ez duela beste ezertarako denborarik uzten Batxilergoan. Gainera, ikasleak ikasitakoa kanpoko

probetan etengabe balioztatzen eta gainerakoekin lehiatzen behartzea ez da ebaluazio sistemarik egokiena, STEILASen hitzetan.

Erljio katolikoa eskaintzea ere derrigorrezkoa izango da, Heziberriren –eta LOMCEren– arabera. Erljioa aukeratzen ez duenak balio zibiko eta etikoei buruzko ikasgaia jaso beharko du eta bata zein bestea gainerako ikasgaien mailan ebaluatuko dira.

Hizkuntzen trataerak ere haserrea piztu du hainbatengan. A, B eta D ereduak mantenduko dira ikastetxetan, eragileek aspalditik errepikatzen duten arren A eta B ereduak ez dutela euskalduntzen eta ereduaren sistema gainditu egin behar dela. Are gehiago, euskara eskakizuna

HEZIBERRI

ikastetxearen inguru sozialaren arabera egitea jasotzen du Heziberrik eta eragile ugari ez du begi onez ikusi, berriz ere abiadura ezberdineko zentroak eta ghettoak sor ditzakeelakoan, euskararen ezagutzan denei helburu bera eskatu eta horretarako behar handiagoa duten zonaldeetan baliabideak jarri orde. “Euskalduntze prozesuan aurrerapauso irmoak emateko ausardia falta ikusten dugu”, adierazi du Sarean elkarteko kideak.

Ikastoletan ere, Heziberri?

Ikastolen, Udalbiltzaren eta Sortzen Ikasbatuaz ekimenez Euskal Curriculuma garatu zuten duela hamarkada bat (ikusirik aurreko orriko koadroa). Curriculum horren garapen bat da Eki ikasmateriala eta horixe bera dute oinarri ikastolek. Maila batzuetan probatu dute eta beste adin tarteetara zabaltzen ari dira orain. “Zalantzak sortzen dira, konpetentzietan oinarritutako paradigma aldaketa handia bizi duelako irakaskuntzak, baina gutxika-gutxika aurrera goaz”, dio Koldo Tellitu Ikastolen Elkarteko lehendakariak. Heziberrik ere, konpetentzietan oinarritutako garapen curricularra egin duela eta LOMCEn ikuspegi akademizista gainditzeko duela gaineratu du Tellituk: “Heziberriren gauzapena ikastetxe bakoitzean egin beharko da eta LOMCE ez aplikatzeko ate bat irekitzen du; guk uste dugu zabaldutako ate hori baliatu dezakegula, Ekirekin jarraituz eta Euskal Curriculuma garatuz”. Onartu du, hala ere, Heziberrik ez duela LOMCE geldiarazteko adina indarrik, “eta hori nabaria da Bigarren Hezkuntzan, eta bereziki ebaluazioen arloan”. Azken finean, errebalidek irakaskuntza baldintzatuko dutela argi dago, baina errebalida horien nondik norakoak “inkognitak dira oraingoz”, dio Tellituk, Espainiako Gobernuak ez baitu oraindik ebaluazio proposamenik egin.

Espainiako hauteskundeetan PPK gehiengo absolutua galdu eta oposizioko alderdiek –behin baino gehiagotan esan duten moduan– LOMCE edo gutxienez kanpo-ebaluazioak kentzen badituzte ere, Heziberrin garaturiko dekretuak funtsean mantenduko direla azpimaratu digu Cristina Uriarte Hezkuntza sailburuak (ikusirik ondoko orriko elkarriketa). LOMCE bertan behera geratuz gero, funtsa ez baina pentsatzekoa da curriculumeko hainbat eduki alda litezkeela; dena den, ikastetxeen gestio eta autonomiari dagokion atalak kezkatzen

Hezkuntza Legea adosteko, publiko eta kontzertatuen eztabaida izango da puntu beroa. Eskola publikoak aldarrikatzen du lehentasuna duela; ikastolek aldiz, publikotasuna zerbitzuari lotuta ulertu behar dela

du Ana Perez, agudo egin nahi izan dutela eta horren atzeko asmoa dekretuok blindatzea dela iritzi baitio.

Euskal Eskolaren Legea, datozen urteetako erronka arantzatsua

Euskal Eskola Publikoaren

Legea atera zuen Eusko Jaurlaritzak 1993an, eskola publikoa berriro eta ikastolak sare publikoan barneratzeko. Ikastola ugari (EAEko ikastoletako ikasleen %40 biltzen zituztenak) publikatzea erabaki zuten. Egun, %50 ikastetxe publikoak dira EAEn eta %50 “pribatuak” –pribatu guztiak kontzertatuak dira, bizpahiru ikastetxe kenduta–. Europan, %10 baino ez dira ikastetxe pribatu, batez beste.

Garai berrietara egokitzeko eta hezkuntza sistema propioa eraikitzeko, hezkuntza legea beharrezkotzat dute denek. Horixe izango da Heziberriren hurrengo urratsa, bertako dekretuak abiapuntu hartuta. Eragileek argi dituzte legeak jaso beharko lituzkeen erronka nagusiak: hala nola, ikastetxeen autonomia arautzea, irakasleen egonkortasuna ahalbidetzea, euskararen ardaztutako sistema eleanitza egituratzea –egungo ereduaren sistema gainditzuz–, konpetentzietan oinarritutako curriculuma islatzea, eta

ikasleen aukera berdintasuna eta inklusibitatea bermatzea.

Puntu beroa publiko eta kontzertatuen arteko eztabaida izango da, zalantzarik gabe. “Ikusten dugu Legean ez dagoela asmorik eskola publikoaren ardatza izateko eta hala behar luke. Badirudi administrazioak ez duela sinesten eskola publikoan; EAEn daukagu eskola publiko portzentaje txikiarekin eta ezinbestekoa da

gizarteak erabakitzea herri honetan nahi al dugun eskola publikoa izatea hezkuntza sistemaren ardatza ala bigarren mailako eskola –adierazi du EHIGE guraso elkarteko bozeramaileak–. Funtsezkoa da sarean arteko ardura partekatua, Lege barruan finantzazio gehiago eskatuko dutelako ikastetxe pribatuak, baina ezin da hori egin eta behar berezi guztiak eskola publikoan kontzentratu”. “Sentitzen dugu ikastolarekiko apustu handiagoa egiten duela administrazioak, eskola publikoarekiko baino”, gaineratu du STEILASeko bozeramaileak.

Legalki egonkortasuna emango dien araudiaren aiduru daude ikastolak eta kristau eskola. Publiko zer den definitzea, hori ikusten du gako Ikastolen Elkarteko lehendakariak: “Hezkuntza sistemako ikastetxeen erdiak baino ez du legea eta garrantzitsua da hezkuntza sistema osoarentzat lege bat iza-

Koldo Tellitu Ikastolen Elkarteko zuzendariaren arabera, “Heziberriren gauzapena ikastetxe bakoitzean egin beharko da eta LOMCE ez aplikatzeko ate bat irekitzen du; zabaldutako ate hori baliatu dezakegu, Euskal Curriculumean oinarritzen den Eki ikasmaterialarekin jarraitzeko”.

Cristina Uriarte, Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza sailburua

«Heziberriko Curriculum dekretuak, hauteskundeetako emaitzak gorabehera, funtsean mantendu egingo dira»

Espainiako hauteskundeen emaitzaren arabera etorkizunean LOMCE edo kanpo-ebaluazioak kenduko balira, Heziberriko dekretu batzuk aldatzeko aukera legoke?

Dekretuetan garrantzitsua da bi irizpide uztartzeko egindako aha-legina: berme juridikoa ziurtatzea batetik eta Espainiako Estatuak ezartzen duen oinarritzko araudia saihestea bestetik. Estatuak ezarri asmo dituen errebaliden aipamenik ez da egiten dekretuan eta artikulatua baliagarria da bai LOMCE-rekin bai hura gabe. Orain arte gure hezkuntza sistemak garatu dituen lorpenak mantentzen edo indartzen dira dekretuetan (autonomia edo aniztasunaren gaitan, adibidez). Beraz, Heziberri Planean garatu diren Curriculum dekretuak, hauteskundeetako emaitzak alde batekoak ala beste-koak izan, funtsean mantendu egingo dira.

Hezkuntza arloko eragile gehienen desadostasuna du Heziberri. Nola baldintzatuko du horrek EA-erako curriculumaren etorkizuna?

Orain arte, EA-en dekretuak garatzeko egindako saiakeretan ez da prozesu honetan bezainbesteko parte-hartzerik izan. Adostasun

“Eskumena badaukagu, eta nahikoa; beste gauza bat da Espainiako Gobernuak noraino urratzen dituen gure eskumenak”

maila ia erabatekoa izan da hezkuntza eredu pedagogikoan, eta eragileen ekarpen gehienak dekretuen artikulatuan uztartu dira. Uztartu ez direnak, gehienak dira beste araudi batzuetan finkatzen direlako, dekretu hauen garapenak direlako edo Hezkuntza Legean sartuko direlako. Ohikoa da, dena den, desadostasunak adostasunak baino gehiago azpimarratzeko joera, arrazoi ezberdinengatik. Gainera, desadostasun handienek Estatuak ezarri duen eta gure eskumenak mugatzen dituen oinarritzko araudiarekin dute zerikusia. Hala ere, muga hauek ez dira oraingoak eta beti jakin izan dugu oztopo horiek gainditzen.

Euskal Eskolaren Legea izango da hurrengo urteetako erronka handia. Sindikatu batzuek salatu dute ikastetxe kontzertatuen onurarako eta eskola publikoaren kalterako izango dela.

Gure hezkuntza sistema aztertzen badugu, logikoa da hezkuntza sistema osoa batuko duen legea izatea, ez du inongo zentzurik sistemaren erdia kanpoan uzteak. Azken finean, sare publikoak eta kontzertatuak, bakoitzak bere ezaugarriak galdu gabe, sistema bateratua osatzen dute. Aipatu dituzun salaketek ez dute oinarri-rik, Heziberrin ez dago inolako lorratzik horrelako susmoa pizteko. Alderantziz, dekretuak bermatzen ditu ekitatea mantentzeko eta areagotzeko orain indarrean dauden neurriak. Ekitatearen printzipioa euskal hezkuntza sistemaren ezaugarri sendoenetakoa da eta ez

DANI BLANCO

dugu inolaz ere zalantzan jartzeko asmorik.

Lege berriak alderdien adostasuna lortuz gero, bermea litzateke Espainian erabakitzen diren hezkuntza legeekiko autonomo jokatzeko?

Alderdien adostasuna lortzea oso garrantzitsua litzateke, eta beharrezkoa. Adostasuna zenbat eta zabalagoa izan gure artean, hezkuntza sistemaren sendotasuna orduan eta handiagoa litzateke barrura begira, eta indartsuago azalduko litzateke oinarritzko araudiaren aurrean. Horregatik, kome- ni da alderdien ikuspegi partikula- rren gainetik guztiok elkartzen gaituen begirada zabala izatea. Eskumena badaukagu, eta nahi- koa; beste gauza bat da Espainiako Gobernuak noraino urratzen dituen gure eskumenak.

tea. Zein hezkuntza sistema publiko nahi dugun eztabaidatzea oinarritzkoa izango da: guk aldarrikatu dugu publikotasun berri bat, ez titulartasunari lotua baizik eta zerbitzuari, eta oinarri horri lotuta, finantzazio sistema berri bat. Gatazka sortuko da, planteamen- duetan ezberdintasun nabariak daudelako eta

hezkuntza ereduok lan bat egin beharko dugu, argi ipinita bakoitzak non dituen bere marra gorriak eta noraino hurbildu gaitez- keen denon artean. Ea guztien artean gure publikotasun sistema ezartzeko gai garen, gaur duguna Espainia eta Frantziako sistema publikoaren kopia delako”. ■